

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการนำข้อมูลที่ทางบริษัท หลุยส์ เบอร์เจอร์ อินเทอร์เน็ต เนชั่นแนล, ینگค์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทำการสำรวจไว้ในโครงการวางแผนพัฒนาเมือง เชียงใหม่ มาทำการวิเคราะห์โดยเลือกเอาเฉพาะประชากรในกลุ่มผู้สูงอายุ (คืออายุ 60 ปี ขึ้นไป) ซึ่งมีประมาณร้อยละ 14 ของกลุ่มประชากรตัวอย่างทั้งหมด ในการศึกษาเพื่อวางแผนพัฒนาเมือง เชียงใหม่ ลักษณะทางประชากรเศรษฐกิจ สังคม ของกลุ่มผู้สูงอายุที่นำมาศึกษาในครั้งนี้ มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันมาก คือ เป็นผู้ที่มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษา เป็นผู้ที่ไม่ได้ทำงานหารายได้แล้ว เกิดและเติบโตหรือใช้ชีวิตอยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่มาเป็นเวลานานประชากรสูงอายุที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษานี้ เป็นเพศหญิงและเพศชายในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน

ประเด็นการศึกษาในครั้งนี้ เลือกศึกษาเฉพาะเรื่องของทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมและการอนุรักษ์โบราณสถาน และสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ซึ่งผลจากการศึกษา พบว่าผู้สูงอายุค่อนข้างพอใจต่อการบริการสาธารณูปโภค สาธารณูปการที่มีอยู่ในเมือง แต่ในด้านของสภาพแวดล้อมทางกายภาพของเมืองแล้ว ผู้สูงอายุเห็นว่าอยู่ในสภาพที่แย่มากเมื่อเทียบกับเมื่อ 10 ปี ก่อน นอกจากนี้ การที่มีอาคารสูงเกิดขึ้นทั่วไปในเขตเมือง ก็เป็นสิ่งที่ผู้สูงอายุไม่ค่อยเห็นด้วยมากนัก ถึงแม้ว่าการมีอาคารสูงจะเป็นความจำเป็นสำหรับเมืองที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วและมีราคาที่ดินแพงมาก แต่การมีอาคารสูงควรมีการกำหนดเขตที่ตั้งให้เป็นเขตเฉพาะ เพื่อจะได้ไม่ไปรบกวนอาคารอื่น ๆ ที่มีอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาคารเก่าหรือสถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ทั้งนี้เพราะอาคารเก่า โบราณสถาน และสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของเมืองเชียงใหม่ เพราะเชียงใหม่เป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์ที่ยาวนานกว่า 600 ปี เป็นเมืองสำคัญของอาณาจักรล้านนา และเป็นศูนย์กลางของศิลปวัฒนธรรม ประเพณีแบบล้านนา การที่องค์ประกอบเหล่านี้ถูกรบกวนโดย การก่อสร้างอาคารสูง ซึ่งนอกจากจะทำให้เสียทัศนียภาพแล้ว ระหว่างการก่อสร้างอาคารสูง กรรมวิธีในการสร้างอาคารสูงยังสร้างความกระทบกระเทือนต่อโครงสร้างโบราณสถานเหล่านั้นอีกด้วย

สำหรับการอนุรักษ์โบราณสถาน หรือสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ รวมทั้งอาคารเก่าที่มีอยู่ในเขตเมืองเชียงใหม่นั้น ผู้สูงอายุเห็นว่า บางส่วนก็ได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี แต่เนื่องจากมีโบราณสถานเป็นจำนวนมาก ดังนั้น บางส่วนจึงยังคงถูกทิ้งร้างให้เสื่อมโทรมบ้าง ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลสถานที่เหล่านี้ ไม่สามารถดูแลได้ทั่วถึง นอกจากนี้ยังมีปัญหาในเรื่องงบประมาณด้วย ซึ่งจากปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ยินดีจะให้ความร่วมมือในการดำเนินงานการอนุรักษ์ หากจะมีผู้ขอรับความช่วยเหลือ แต่ในเรื่องของการหางบประมาณนั้น ผู้สูงอายุยังเห็นว่า

คงจะต้องพึ่งพางบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก แต่ก็เห็นว่าประชาชนควรจะมีส่วนร่วมด้วย โดยเฉพาะกลุ่มผู้ที่เข้าไปใช้บริการในสถานที่ดังกล่าว เช่น นักท่องเที่ยว บริษัทนำเที่ยว เป็นต้น

จากทัศนะของผู้สูงอายุที่มองเมืองเชียงใหม่ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่า เมืองเชียงใหม่ในทัศนะของผู้สูงอายุนั้น เป็นเมืองที่มีการพัฒนาทางวัตถุอย่างรวดเร็ว จนทำให้สภาพแวดล้อมที่สวยงามเปลี่ยนไป และอยู่ในสภาพที่แย่มาก เมื่อเทียบกับเมื่อ 10 ปีก่อน ทั้งๆ ที่เมืองเชียงใหม่เป็นเมืองที่ได้รับการยกย่อง หรือถูกมองว่าเป็นเมืองที่มีสภาพแวดล้อมที่สวยงาม และมีศิลปวัฒนธรรมเก่าแก่ ซึ่งจากสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ ผู้สูงอายุเห็นว่า ควรจะมีการดำเนินการแก้ไขโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประชาชนควรมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

แนวทางการดำเนินงาน เพื่อรักษาสภาพแวดล้อม และอนุรักษ์โบราณสถาน ที่พอจะเห็นได้จากทัศนะของผู้สูงอายุในการศึกษาครั้งนี้ ก็คือ หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง ควรจะเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการและการหางบประมาณ แต่อาจขอความร่วมมือจากประชาชนเป็นกรณีไป เช่น ในโครงการที่ต้องการแรงงาน หรือโครงการเพื่อการระดมทุน นอกจากนี้แล้ว การดำเนินงานเพื่อสร้างความสำนึกในคุณค่าของสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และการอนุรักษ์โบราณสถาน และสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ว่ามีความสำคัญต่อเมืองเชียงใหม่อย่างไรบ้างก็เป็นสิ่งที่ควรจะต้องดำเนินการด้วย.